

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Професійна асоціація учасників ринків капіталу та деривативів

Про виконання вимог Загального
стандарту звітності та належної перевірки
інформації про фінансові рахунки

Міністерство фінансів України згідно з листом Професійної асоціації учасників ринків капіталу та деривативів від 18.10.2024 № 96-01 щодо виконання вимог Загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки CRS (далі – Загальний стандарт звітності CRS) у межах компетенції повідомляє.

Статтями 6 та 19 Конституції України передбачено, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповіді, викладені у цьому листі, ґрунтуються на положеннях Податкового кодексу України (далі – Кодекс), Порядку застосування Загального стандарту звітності та належної перевірки інформації про фінансові рахунки (Common Standard on Reporting and Due Diligence for Financial Account Information), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.05.2023 № 282, зареєстрованим Міністерством юстиції України 29.06.2023 за № 1090/40146 (далі – Порядок застосування CRS), Порядку заповнення та подання фінансовими агентами звіту про підзвітні рахунки відповідно до багатосторонньої угоди компетентних органів про автоматичний обмін інформацією про фінансові рахунки, затвердженого наказом Мінфіну від 25.09.2023 № 516, зареєстрованим Міністерством юстиції України 10.10.2023 за № 1774/40830 (далі – Порядок заповнення та подання звітів), та коментарів до Загального стандарту звітності CRS. Терміни, що використовуються у цьому листі, застосовуються у значеннях, наданих їм Кодексом і Порядком застосування CRS.

1. У разі проведення депозитарною установою належної комплексної перевірки клієнта шляхом надсилання таким клієнтам запиту на оновлення наявних даних і у разі відсутності відповіді від клієнта на такі запити, за умови, що з клієнтом не проводились фінансові операції протягом останніх трьох років та клієнт не виходив на зв'язок з депозитарною установою протягом шести років, такий рахунок у рамках звітування CRS класифікується як неактивний і буде позначений таким у звіті, який подаватиметься до 1 липня 2025 року?

Відповідно до підпункту 39³.2.1 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу з метою виявлення підзвітних рахунків фінансові агенти зобов'язані вживати заходів належної комплексної перевірки за правилами, що підлягають застосуванню відповідно до підпункту 39³.1.3 пункту 39³.1 статті 39³ Кодексу. Для цілей Багатосторонньої угоди CRS поняття «заходи належної комплексної перевірки» (далі – НКП) означає заходи, визначені у розділах II – VII Загального стандарту звітності CRS (тобто Порядку застосування CRS) (підпункт 39³.1.3 пункту 39³.1 статті 39³ Кодексу).

Розділ V Порядку застосування CRS містить правила НКП щодо Існуючих Рахунків Фізичних Осіб з Низькою Вартістю, а також визначає умови, за яких ПФУ зобов'язана отримати документ самостійної оцінки чи Документальний Доказ щодо Існуючих Рахунків Фізичних Осіб.

Відповідно до підпункту 1 пункту 2 цього розділу, якщо ПФУ має у своїх записах поточну адресу проживання фізичної особи – Власника Рахунку, підтверджену Документальним Доказом, то така ПФУ має право розглядати фізичну особу – Власника Рахунку як податкового резидента юрисдикції, в якій знаходиться адреса, з метою визначення, чи є такий Власник Рахунку Підзвітною Особою.

Згідно з пунктами 7–10 Коментарів до розділу III Загального стандарту звітності CRS, процедура перевірки «адреси проживання» Власника Рахунку передбачає, що ПФУ повинна мати впроваджені політику та процедури для підтвердження адреси проживання на основі Документальних Доказів. Для визначення того, чи є Фізична Особа – Власник Рахунку Підзвітною Особою, ПФУ може розглядати таку особу як податкового резидента юрисдикції, в якій знаходиться адреса, якщо:

а) ПФУ має у своїх записах (реєстрах) адресу проживання Фізичної Особи – Власника Рахунку;

б) така адреса місця проживання є поточною (актуальною) (див. підпункт 1 пункту 7 розділу XII Порядку застосування CRS); та

с) така адреса проживання підтверджується Документальним Доказом. Ця вимога полягає в тому, щоб поточна адреса проживання в записах (реєстрах) ПФУ була підтверджена Документальними Доказами.

Поточна адреса проживання в записах ПФУ вважається такою, що підтверджена Документальними Доказами, якщо внутрішні документи з питань

фінансового моніторингу чи інші внутрішні політики та процедури ПФУ забезпечують відповідність одному з наступних підходів:

поточна адреса проживання особи в записах ПФУ співпадає з адресою, або знаходиться в тій самій юрисдикції, що і адреса, яка підтверджена Документальними Доказами;

якщо у розпорядженні ПФУ наявні видані органами влади Документальні Докази, але такі Документальні Докази не містять останньої адреси проживання особи або не містять адреси взагалі, тоді поточна адреса проживання в записах ПФУ є тією ж самою адресою, або знаходиться у тій самій юрисдикції, що й адреса, зазначена в останній прийнятній документації, виданій уповноваженим державним органом або комунальним підприємством; або

юрисдикція, в якій знаходиться адреса проживання, відповідає юрисдикції, в якій органами влади видано Документальний Доказ.

Вимоги до дійсності Документальних Доказів наведено у пунктах 150-162 Коментаря до Розділу VIII Загального стандарту звітності CRS.

Водночас підпунктом 2 пункту 7 розділу XII Порядку застосування CRS встановлено додаткові правила НКП, які ПФУ повинна застосовувати для цілей перевірки поточної адреси проживання Власника Рахунку. Зокрема, адреса проживання, пов'язана з неактивним рахунком (dormant account), буде вважатися «поточною» протягом періоду, впродовж якого рахунок залишається неактивним.

Фінансовий Рахунок (крім Договору Ануїтету) вважається «неактивним рахунком» (dormant account), якщо:

Власник Рахунку протягом періоду щонайменше у три роки не ініціював операції (транзакції) щодо цього рахунку або будь-якого іншого рахунку, що належить Власнику Рахунку у Підзвітній Фінансовій Установі;

протягом останніх шести років Власник Рахунку не здійснював комунікацію з Підзвітною Фінансовою Установою, яка веде такий рахунок, стосовно цього рахунку або будь-якого іншого рахунку, що належить Власнику Рахунку у Підзвітній Фінансовій Установі; та

у випадку Договору Страхування з Викупною Сумою Підзвітна Фінансова Установа впродовж останніх шести років не здійснювала комунікацію з Власником Рахунку, якому належить такий рахунок, стосовно рахунку або будь-якого іншого рахунку, що належить Власнику Рахунку у Підзвітній Фінансовій Установі.

Отже, якщо Існуючий Рахунок Фізичної Особи з Низькою Вартістю є «неактивним рахунком» та поточна адреса проживання в записах (реєстрах) ПФУ підтверджена дійсним Документальним Доказом, у ПФУ відсутні додаткові обов'язки щодо оновлення даних стосовно власника такого рахунку (отримання документу самостійної оцінки чи Документального Доказу) доти, поки не зміняться обставини щодо рахунку (поки не з'явиться нова інформація щодо власника рахунку або рахунку).

Якщо у записах ПФУ відсутній Документальний Доказ, який підтверджує поточну адресу проживання Власника Рахунку, ПФУ не може покладатись на поточну адресу проживання та повинна здійснити електронний пошук щодо наявності ознак приналежності відповідно до підпункту 2 пункту 2 розділу V Порядку застосування CRS.

Інформація щодо «неактивного рахунку» включається у звіт про підзвітні рахунки із зазначенням коду елемента звіту «DormantAccount» (пункт 9.2.4 таблиці 9 Додатку 1 Порядку заповнення та подання звітів).

2. Описані в питанні 1 рахунки потраплятимуть у звіт тільки у разі попередньої наявності ознак резидентства іншої юрисдикції? Чи в звіті мають бути відображені всі неактивні рахунки (зокрема, резидентів України)? З урахуванням, що ідентифікація була проведена більше шести років назад від звітної дати (31.12.2024)?

Відповідно до підпункту 4 пункту 1 розділу III Порядку застосування CRS кожна ПФУ зобов'язана встановлювати та включати до звіту про підзвітні рахунки інформацію щодо кожного Підзвітного Рахунку, який вона веде. Рахунок розглядається як Підзвітний Рахунок, починаючи з дати, коли його ідентифіковано таким відповідно до процедур НКП, описаних у розділах IV–IX Порядку застосування CRS.

Згідно з підпунктом 8 пункту 5 розділу II Порядку застосування CRS термін «Підзвітний Рахунок» означає рахунок, який належить одній або більшій кількості Підзвітних Осіб, або Пасивній НФО з однією або кількома Контролюючими Особами, які є Підзвітними Особами, за умови, що він ідентифікований як такий відповідно до процедур належної комплексної перевірки, описаних у розділах IV–IX цього Порядку.

Згідно з підпунктом 6 пункту 5 розділу II Порядку застосування CRS термін «Підзвітна Особа» означає особу Підзвітної Юрисдикції, відмінну від корпорації, акції якої регулярно торгуються на одному або декількох організованих ринках цінних паперів; будь-якої корпорації, яка є Пов'язаною Організацією для корпорації, описаною в попередньому абзаці цього пункту; Урядової Організації; Міжнародної Організації; Центрального Банку; або Фінансової Установи.

Згідно з підпунктом 7 пункту 5 розділу II Порядку застосування CRS термін «Підзвітна Юрисдикція» означає:

- для цілей здійснення процедур належної комплексної перевірки фінансових рахунків – будь-яка юрисдикція, інша ніж Україна та Сполучені Штати Америки;
- для цілей подання звіту про підзвітні рахунки за певний звітний період – будь-яка юрисдикція, яка була включена до переліку Підзвітних Юрисдикцій у будь-який час протягом такого звітного періоду, за який подається звіт про підзвітні рахунки.

До звіту про підзвітні рахунки включаються відомості лише про ті «неактивні» рахунки, які є підзвітними рахунками для резидентів юрисдикцій, які включені до переліку Підзвітних Юрисдикцій, опублікованому на вебпорталі ДПС.

Інформація про фізичних осіб резидентів України до звіту про підзвітні рахунки не включається. Важливо не плутати «неактивні» рахунки з «незадокументованими» рахунками. Для «неактивного» рахунку можливо встановити податкове резидентство його власника за поточною адресою проживання. Якщо ж рахунок «незадокументований», інформація про нього обов'язково включається до звіту із зазначенням умовної країни резидентства Україна (UA), оскільки щодо такого рахунку неможливо визначити податковий статус (резидентство) його власника.

3. Як саме класифікувати рахунки, щодо яких клієнти не оновили інформацію та не вийшли на зв'язок, але такі клієнти не підпадають під класифікацію рахунків як «неактивні» відповідно до Коментаря до Розділу III стосовно належної комплексної перевірки Існуючих рахунків Фізичних Осіб Загального стандарту звітності CRS?

Як зазначено вище у відповіді на питання 1, правила НКП щодо Існуючих Рахунків Фізичних Осіб з Низькою Вартістю визначено у розділі V Порядку застосування CRS. Зокрема, згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу V Порядку застосування CRS, якщо ПФУ не має Документального Доказу поточної адреси проживання фізичної особи – Власника Рахунку, як передбачено у підпункті 1 цього пункту, ПФУ здійснює перевірку даних у пошукових електронних базах даних, які вона веде, для встановлення наявності ознак приналежності.

Якщо під час електронного пошуку виявлено вказівку притримати / не відправляти кореспонденцію («hold mail instruction») або адресу для переадресації («in-care-of address») і не виявлено жодної іншої адреси Власника Рахунку та жодної іншої ознаки приналежності, ПФУ повинна у порядку, що найбільш відповідає обставинам, здійснити пошук даних у паперовій формі відповідно до підпункту 2 пункту 3 розділу V Порядку застосування CRS або докласти зусиль для отримання від Власника Рахунку документа самостійної оцінки або Документального Доказу з метою визначення резидентства для цілей оподаткування такого Власника Рахунку. Якщо пошук даних у паперовій формі не дозволяє встановити ознаку приналежності, а спроба отримати документ самостійної оцінки чи Документальний Доказ не є успішною, Підзвітна Фінансова Установа повинна повідомити про такий рахунок у звіті про підзвітні рахунки як про незадокументований рахунок.

Якщо ПФУ визначить, що Рахунок з Низькою Вартістю є незадокументованим рахунком, ПФУ у наступні роки не вимагається повторно застосовувати процедури НКП до того самого Рахунку з Низькою Вартістю до тих пір, поки не зміняться обставини, в результаті яких буде виявлено одну або кілька ознак приналежності до рахунку, або поки рахунок не стане Рахунком з

Високою Вартістю. Однак ПФУ повинна звітувати про Рахунок з Низькою Вартістю як про незадокументований рахунок, поки такий рахунок не перестане бути незадокументованим (поки не буде встановлено зв'язок з клієнтом).

Відповідно до Порядку заповнення та подання звітів у звіті про підзвітні рахунки інформація про незадокументовані рахунки подається з атрибутом «UndocumentedAccount» із зазначенням України як юрисдикції податкового резидентства Власника Рахунку.

Інформація про незадокументовані рахунки не передається ДПС до інших юрисдикцій. Проте на підставі інформації, отриманої у звіті про підзвітні рахунки, про наявність незадокументованих рахунків (якщо кількість таких рахунків буде суттєвою), ДПС має право робити запити до ПФУ з метою виявлення причин їх наявності та можливих порушень ПФУ вимог НКП (підпункт 39³.7.6 пункту 39³.7 статті 39³ Кодексу).

4. Які внутрішні документи мають бути підтвердженням того, що депозитарна установа намагалась оновити дані щодо клієнтів Існуючих рахунків Фізичних Осіб з Низькою Вартістю, але так і не отримала відповіді відклієнта?

Спроби ПФУ зв'язатись з клієнтом повинні бути задокументовані. Підтвердженням того, що ПФУ намагалась оновити дані стосовно клієнтів можуть бути, наприклад, електронні листи чи довідка, складена та підписана менеджером по роботі з клієнтом про вжиті для оновлення даних заходи.

Відповідно до пункту 6 розділу XI Порядку застосування CRS ПФУ з урахуванням вимог Кодексу та Порядку застосування CRS розробляє, впроваджує та оновлює внутрішні правила належної комплексної перевірки фінансових рахунків для встановлення їх підзвітності для цілей Багатосторонньої угоди CRS (далі – внутрішні документи CRS) та забезпечує їх виконання працівниками під час встановлення та ведення ділових відносин з Власниками Рахунків. Фінансова Установа має право впроваджувати внутрішні документи CRS як частину або доповнення внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу, впроваджених відповідно до законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Внутрішні документи CRS повинні містити процедури, достатні для забезпечення виконання ПФУ Порядку та іншого законодавства, затвердженого на виконання Багатосторонньої угоди CRS, а також для запобігання використанню послуг та продуктів ПФУ для ухилення від виконання зобов'язань Власником Рахунку, у тому числі, але не виключно, для приховування рахунків, які є Підзвітними Рахунками.

Питання щодо видів та форм внутрішніх документів ПФУ, якими може бути підтверджено те, що ПФУ намагалась оновити дані свої клієнтів для цілей виконання вимог Загального стандарту звітності CRS, може бути врегульовано у внутрішніх документах CRS.

Водночас ПФУ повинна забезпечити зберігання протягом строку, визначеного Кодексом, таких документів:

1) внутрішні документи CRS (положення, порядок чи інший розпорядчий документ, затверджений Підзвітною Фінансовою Установою), які регулюють порядок здійснення процедур належної комплексної перевірки фінансових рахунків, з метою виконання вимог цього Порядку;

2) оригінали отриманих документів самостійної оцінки та інші документи, які підтверджують відомості, зазначені у документах самостійної оцінки;

3) документи (у тому числі електронні), їх копії, записи, дані, інформацію щодо заходів, вжитих з метою виконання вимог цього Порядку та Кодексу, у тому числі всі документи, надані клієнтами (Власниками Рахунків) під час встановлення Підзвітних Рахунків, а також особами, яким було відмовлено у встановленні ділових відносин (включаючи листування, опитувальники, довідки, звіти, запити, результати будь-якого аналізу під час здійснення перевірки клієнта);

4) Документальні Докази;

5) інші документи, зберігання яких вимагається внутрішніми документами CRS.

5. Щодо проєкту нормативно-правового акта, спрямованого на запровадження механізму перерахування коштів або внесення цінних паперів у депозит нотаріуса (нотаріальної контори) протягом 30 календарних днів з дня повідомлення власника рахунку про розірвання договірних відносин (підпункт 39³.2.2.4 пункту 39³.2 статті 39³ Кодексу).

Згідно з підпунктом 39³.2.2.4 пункту 39³.2. статті 39³ Кодексу регулятори ринків фінансових послуг у межах повноважень, визначених законодавством у сфері регулювання діяльності з надання фінансових послуг, можуть встановлювати особливості та порядок розірвання ділових відносин за ініціативою фінансових агентів (залежно від специфіки їхньої діяльності) на виконання вимог статті 39³ Кодексу.

З огляду на зазначене, з питань особливостей та порядку розірвання ділових відносин за ініціативою фінансових агентів, зокрема з питань щодо механізму внесення на депозит нотаріуса цінних паперів, випущених в електронній формі, пропонуємо звернутися до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Мінфін не є регулятором ринків фінансових послуг та не має повноважень для розроблення та прийняття актів законодавства, віднесених до компетенції регуляторів ринків фінансових послуг.

Заступник Міністра

Роман ЄРМОЛИЧЕВ